

vånlige Vilkaar. Det vil saaledes formentlig være rettest at udfærdige en af Indenrigsministeriet autoriseret *Normalkontrakt*, som paabydes benyttet for enhver her i Landet antaget udenlandsk Arbejder. For de østerrikske Polakkers Vedkommende vil der ved Affattelsen af Normalkontrakten kunne tages Hensyn til de Krav, som i saa Henseende stilles af de galiziske Regeringsmyndigheder ifølge de mellem disse og et Udvalg af danske Arbejdsgivere førte Forhandlinger. Herefter skal det blandt andet paalægges Arbejdsgiveren at drage Omsorg for Folkenes Forsikring mod Sygdom; en tilsvarende Forpligtelse bør formentlig i Almindelighed fastsættes ved Normalkontrakten. Endvidere vil der formentlig være Grund til at udelukke det i de hidtil anvendte Kontrakter sædvanlige Vilkaar, at Arbejdsgiveren har Ret til med Bøder at straffe den Arbejder, der ikke rettidig indfinder sig til Arbejde og ikke anfører paavisselig Sygdom eller anden gyldig Grund, samt den, der nægter at arbejde som forlangt af Arbejdsgiveren eller hans Stedfortræder (Forarbejder eller Opsynsmand), eller den, der gør sig skyldig i daarlig Opførsel, er forfalden, lever usædeligt, driver omkring om Natten, forurener Boligen eller dens Omgivelser samt ikke retter sig efter den foreskrevne Husorden. Det skaber formentlig en ugrundet Ulighed i Kontraktsforholdet, naar der saaledes tillægges den ene Kontrahent — Arbejdsgiveren — Beføjelse til ensidigt efter sin vilkaarlige Afgørelse at straffe sin Medkontrahent, tilmed da Bedømmelsen af dennes Skyld i de fornævnte Forseelser er overladt Arbejdsgiveren alene. Til Arbejdsgiverens Sikkerhed for Kontraktens Overholdelse m. v. maa det formentlig være tilstrækkeligt, at der — eventuelt — betinges ham Ret til indenfor et begrænset Tidsrum i Begyndelsen af Kontraktstiden at tilbageholde et mindre Beløb ved hver Lønudbetaling, i alt svarende til hans Udgift ved Arbejderens Udrejse; herved tilvebringes et Depositum, som tilbagebetales Arbejderen ved sidste Afregning forinden Kontraktens Ophør i Forbindelse med det til Udgifter ved Hjemrejsen fastsatte Beløb. Udredelsen af Rejsepenge bør — som det sædvanligt sker for de polske Arbejdere — kontraktmæssig paalægges Arbejdsgiveren som en Del af Arbejdslønnen.

For Kontraktsforholdets Gennemførelse og hele rolige Forløb er en sikker og reel Udbetaling af Arbejdslønnen af afgørende Betydning. I saa Henseende har det ofte for Polakernes Vedkommende foranlediget

Vanskeligheder, at Arbejdsgiveren har overladt Lønudbetalingen til den Forarbejder eller Opsynsmand (Aufseher), der ledsager Folkene og leder disses Arbejde. Denne Mand, som i Regelen er Tysker eller en tysktalende Polak, spiller en vigtig Rolle i Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder. Ofte er det ham, der som Arbejdsgiverens Agent eller Kommissionær har antaget Folkene og ført dem til Bestemmelsesstedet, hvor han under Arbejdets Gang optræder som Tolk for Arbejdsgiveren og Tilsynsmand ovenfor Folkene med Arbejdets Udførelse. Men desforuden er han paa mange Arbejdssteder ligefrem Entreprenør for Arbejdet, saaledes at han alene — ifølge særlig Kontrakt mellem ham og Arbejdsgiveren — oppebærer hele Arbejdsvederlaget og udbetaler al Arbejdsløn til de polske Arbejdere, der alene staa i Kontraktsforhold til ham, hvorimod der ikke mellem Arbejdsgiveren og de enkelte polske Arbejdere bestaar noget Kontraktsforhold. Og selv om saadant Entreprenørforhold ikke foreligger, er det Skik og Brug paa mange Arbejdssteder, at det samlede Beløb af Arbejdslønnen til alle Polakker hver Lønningsdag udbetales Opsynsmanden til videre Fordeling. — Under disse Forhold er det meget vanskeligt for den ikke polsk-talende Arbejdsgiver at paase, at Arbejderne virkelig faa deres fulde Arbejdsløn udbetalt uden vilkaarlig Afkortning, og man tør gaa ud fra, at adskillige forefaldne Uroligheder mellem Polakkerne med deraf følgende Arbejdsnedlæggelser m. m. ere foraarsagede ved Opsynsmændenes Misbrug og uberettigede Afdrag i Arbejdslønnen. Paa den anden Side ere disse Mænd et navnlig paa Grund af Sprogvanskeligheden til en vis Grad nødvendigt Mellemlid mellem Arbejdsgiver og Arbejder; mange af dem have i en Aarrække (indtil 12—14 Aar) haft deres Virksomhed i Danmark. Der kan formentlig ikke blive Spørgsmaal om fra det offentlige Side at forbyde den Arbejdsgiver, som maatte ønske det, at bruge en „Aufseher“ som Mellemsmand ogsaa med Hensyn til Arbejdslønnens Udbetaling, men derimod bør saavel Arbejdsgiveren som det offentlige paa Arbejdernes Vegne sættes i Stand til at føre en virksom Kontrol med hele det heromhandlede Forhold. I saa Henseende vil det være hensigtsmæssigt at kræve, at enhver udenlandsk Arbejder skal være forsynet med en *Afregningsbog*, hvori der hver Lønningsdag indføres, hvor meget vedkommende har fortjent, og hvad der er ham udbetalt. Ved at sammenholde Afregnings-